

РЕШЕНИЕ

№ 4096

гр. София, 26.08.2011 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в
публично заседание на 20.06.2011 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Ася Атанасова, като разгледа дело номер **2239** по описа за **2011** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.10 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД), във връзка с чл.145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) Образувано е по жалба на Е. Г. Д., от [населено място],[жк], бл., срещу Решение № РД 134/01.03.2011г. на Директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С.-град (Р.), с което е потвърдена Заповед № 87/24.01.2011г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане” – „М.“ (ДСП), с която на Д. е отказана еднократна помощ за отглеждане на дете по чл.8 в от ЗСПД.

Жалбоподателката оспорва потвърдения при административното обжалване отказ да ѝ бъде отпусната посочената по-горе помощ, като в жалбата излага съображения, че е спазила правилата на процедурата по искане за отпускане на помощта и отговаря на условията за отпускането ѝ, а именно – майка на едно дете на възраст до една година, социално осигурена, учаща във висше учебно заведение като специализант. В съдебно заседание от 20.06.2011г. процесуалният представител на жалбоподателката развива подробни тези доводи, както и навежда нови такива – за принципа на равнопоставеност на осигурените лица и на социалната сигурност. Претендира разноски.

Ответникът – Директорът на ДСП „М.“, чрез процесуалния си представител, в съдебно заседание от 20.06.2011г. моли съда да постанови решение, с което да остави жалбата без уважение. Счита, че заповедта е издадена от компетентен орган, при спазване материално-правните предпоставки за постановения отказ, тъй като специализантът не придобива по-висока образователна степен.

Съдът установи от фактическа страна следното:

От материалите по приложената административна преписка е видно, че Д. е подала на 11.01.2011г. молба-декларация (л.25 от делото) до ДСП за получаване по еднократна парична помощ за отглеждане на деца по чл.6а, 8в от ЗСПД. Към молбата е приложено удостоверение (л.26) от същата дата от Технически университет – С., от което е видно, че Д. е специализант първи курс през учебната 2010/2011г., редовно обучение. Приложено е удостоверение за раждане на дете (л.27).

Със Заповед № 87/24.01.2011г. на Директора на ДСП-М. е отказана исканата помощ с мотива, че не са налице условията на чл.8 в от ЗСПД, във вр. с чл.66 от Закона за висшето образование (ЗВО), тъй като молителката е със статут на специализант. Заповедта е връчена на.

Жалбоподателката е оспорила отказа по административен ред пред директора на Регионална дирекция “Социално подпомагане” С.-град с жалба вх.№ 94ЕЕ-13/16.02.2011г.

При решаващият орган е проведено екипно обсъждане от експерти от отдел „Социална закрила“ към ДСП – М.-С., отразено в протокол от 21.02.2011г. Жалбата е отхвърлена, а заповедта е потвърдена с решение № РД 134/01.03.2011г. на директора на Регионална дирекция “Социално подпомагане/” С.-град, с мотиви аналогични на изложения в административния акт –като специализант жалбоподателката не изпълнява условията за изпълнява условията за отпускане на еднократна парична помощ. За отглеждане на детето до една година от майка студентка по реда на чл.8 в. от ЗСПД, тъй като не придобива по-висока образователна степен или нова специалност.

От представената по делото заповед № ЧР-5 28/23.02.2011г. на изп. директор на АСП се установява компетентност на лицето, подписало за директор на Р.-С. град решението при административното обжалване

Съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в предвидения в чл. 149, ал. 1 АПК 14 - дневен преклузивен срок (решението при административното обжалване е връчено на 07.03.2011г., а жалбата до съда е подадена на 21.03.2011г.), от адресата на обжалвания отказ и е процесуално допустима.

Разгледана по същество е неоснователна, поради следните съображения:

Обжалваната заповед е издадена от компетентен орган - директора на ДСП - М. - С., разполагащ с правомощия да отпуска семейни помощи за деца съгласно по чл.10, ал.4 от ЗСПД. Спазена е предписаната от закона писмена форма и заповедта съдържа фактически и правни основания. Съдът не констатира съществени нарушения на административно-производствените правила при издаването на спорната заповед, които да обосноват незаконосъобразност. Административното производство по издаването ѝ е образувано на предвидено в закона основание – по чл. 10,ал.1 ЗСПД и чл.16а,ал.2 от Правилника за прилагане на ЗСПД и въз основа на подадената молба-декларация на жалбоподателката по утвърдения образец, като към същата са приложени изискващите се документи по ал. 3 от същата разпоредба на правилника. Предвид изложеното дотук, не са налице основания за незаконосъобразност по чл.146,т.1-3 АПК.

По съответствието с материалния закон и целта му при издаване на заповедта: Правният спор по делото се свежда до преценка жалбоподателката в качеството ѝ на специализант има ли право на еднократна парична помощ по чл.8 в, ал.1 от ЗСПД. Според административният орган тази норма е неприложима, тъй като Е. Д. като „специализант” няма правното положение на "студент" по смисъла на разпоредбата. А

според жалбоподателката статута ѝ на „специализант” е еднакъв като на „студент”, включително и за целите на социалното подпомагане, в това число ползване от правото по чл.8 в от закона за получаване на еднократна помощ за отглеждане на дете. За да реши правния спор съдът анализира приложимите към фактите по делото правни норми както следва:

Съгласно чл.8 в, ал.1 от ЗСПД, в сила от 01.01.2009г., майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, има право на еднократна помощ за отглеждане на дете до навършване на една година, независимо от доходите на семейството, когато детето не е оставено за отглеждане в специализирана институция за деца. Ал. 2 на разпоредбата предвижда, че размерът на помощта по ал. 1 се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година. Съгласно § 11, ал. 9 от ПЗР на Закона за държавния бюджет на Република България за 2010г., размерът на еднократната помощ по ЗСПД за 2010г. е 2880 лв.

Съгласно чл. 16а, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗСПД (ППЗСПД) еднократна парична помощ за отглеждане на дете до една година от майка (осиновителка) студентка, учеща в редовна форма на обучение, се отпуска въз основа на подадена молба-декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

Съгласно чл.66, ал.1 Закона за висшето образование (ЗВО), във висшите училища се обучават студенти, докторанти и специализанти. Съгласно ал. 2 от същата разпоредба, студент е този, който се обучава за придобиване на образователните степени "бакалавър" и "магистър", а съгласно ал. 4 специализант е този, който повишава квалификацията си по специализиран учебен план, без да придобива по-висока образователна степен или нова специалност. Приемането на специализанти във висше училище се осъществява при условия и по ред, определени в правилниците му (чл.69 от ЗВО).

При анализ на разпоредбите на ЗВО, уреждащи правното положение на студентите и на специализантите съдът намира съществени различия между тях: 1) В целта на обучението - според чл.66, ал.2 и 3 от закона студентите и докторантите се обучават за придобиване на образователни степени „бакалавър” и „магистър”/образователна и научна степен „доктор”, докато съгласно чл.66, ал.4 специализантите повишават квалификацията си по специализиран учебен план без придобиване на по-висока образователна степен или нова специалност; 2) В приема – съгласно чл.68 студентите и докторантите се приемат чрез конкурсен изпит и то в рамките на утвърден брой бройки и чл.69 специализантите – съобразно правилниците на висшето училище; 3) В правата - чл.70, ал.1 от ЗВО изброява правата на студентите и докторантите в т. от 1 до 13, а ал.2 правата на студентите, докторантите и специализантите. Извод за еднакво правно положение или поне за сходно би могъл да се направи само при съпоставката на правното положение на студенти-докторанти, не и при съпоставката студенти-специализанти. В този смисъл не е приложимо изложеното в мотивите на Решение № 5 от 29.06.2000г. по конст. дело № 4/2000 г. на Конституционния съд на Р България „Докторантите нямат доход от трудова дейност. Те получават стипендии (чл. 70, т. 12 от Закона за висшето образование), които имат характер на парично подпомагане. Тяхното правно положение е като това на студентите (чл. 66 - 74 от Закона за висшето образование). Разпоредбата на чл. 4, ал. 3, т. 3 КЗОО е в явно несъответствие с чл. 9, ал. 1 с.к. (който текст не е атакуван с искането като противоконституционен), както и с норми на Закона за висшето образование.... „, тъй

като от правните норми на ЗВО се извежда точно обратното: Положението на специализанта не изключва да има доход от трудов или граждански договор или договор за обучение за придобиване на специалност от номенклатурата на специалностите, определена по реда на чл. 181, ал. 1 от Закона за здравето (така чл.4, ал.1, т.9 от КСО, което определя тези специализанти като задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица по този кодекс). Сред правата на специализанта по ЗВО не е правото да получава стипендия (аргумент от чл.70, ал.1, т.12 от ЗВО). Специализантът е с еднакви права на студента и докторанта единствено в правото си на специални облекчения, регламентирани в правилниците на висшето училище, когато се касае за специални облекчения на за сираци, слепи, глухи, инвалиди и т.н., в това число и майки с деца до 6-годишна възраст. Но специалните облекчения, регламентирани в правилниците на висшето училище, са съвсем различни от правото на социално подпомагане, част от което са семейните помощи за деца по ЗСПД. Предвид очевидното различно правно положение на специализантите от това на студентите и докторантите, то не е относима и практиката по дела по спорове за отпускане на семейни помощи от вида на спорната, но по отношение на майки, които са докторанти – например Решение № 5596 ОТ 29.04.2010 г. по адм. д. № 16237/2009 г., VI отд. на ВАС. Макар и съдът в настоящия състав да не споделя разширителното тълкуване на нормата в сега действащата ѝ редакция, с аргументи от мотиви на решение на Конституционния съд на РБ по разпоредба на КСО, който регламентира държавното обществено осигуряване, не и социалното подпомагане, то едно такова тълкуване би могло да са приеме за докторантите, предвид близкото им правно положение с това на студентите, не и за специализантите.

В случая неотнорми са цитираните от процесуалния представител на жалбоподателката разпоредби, касаещи държавното обществено осигуряване. Принципът на равнопоставеност на осигурените лица по чл.3, т.3 от КСО е в основата на държавното обществено осигуряване. Отпускането на помощи по реда на ЗСПД е част от социалното подпомагане, което е различно от държавното обществено осигуряване, макар и двете да са част от социалната система на държавата и правото за тях да е регламентирано на конституционно ниво с една и съща разпоредба – тази на чл.51, ал.1 от Конституцията на Република България, предвиждаща, че гражданите имат право на обществено осигуряване и социално подпомагане. Съдът не споделя становище, че равнопоставеността на осигурените лица, означава и еднакво правно положение и третиране на осигурените лица при тяхното социално подпомагане. Принципът на равнопоставеността предполага при едни и същи условия, лица с еднакво правно положение да са с еднакво третиране от закона, с еднакви права и задължения. При различия в правното положение на субектите следва и различната регламентация на правоотношенията, които ги засягат и правните норми, на които са адресати.

Неотнорм е цитираният Регламент № 1408/71, (ЕО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социална сигурност на наети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (8) (9) (10) (11). Съгласно чл.4, §1 „Уредени въпроси” Регламентът се прилага за цялото законодателство, което се отнася до следните клонове на социално осигуряване: а) обезщетения за болест и майчинство; б) обезщетения за инвалидност, включително обезщетенията за поддържане или подобряване на способността за придобиване на доходи; в)

обезщетения за старост; г) обезщетения за преживелите лица; д) обезщетения при трудова злополука и професионална болест; е) помощи при смърт; ж) обезщетения при безработица; з) семейни обезщетения. Съгласно чл. 4, § 4 Регламента не се прилага за социално и медицинското подпомагане, за схеми на обезщетения за пострадали от войни или последици от тях, или за специални схеми за държавни служители и приравнени на тях лица. Тоест Регламента е неприложим относно социалното подпомагане, каквото представлява търсената помощ. Следва да се има предвид и, че Регламент № 1408/71 урежда въпроси за третирането на заетите лица в Ощността при прилагането на схемите за социална сигурност. В случая социалното подпомагане, предоставяно като еднократна помощ на майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, не е свързано и е независимо от осигурителния им статус, правото е предпоставено само от качеството майка (осиновителка), която има статут по ЗВО на студентка, учаща в редовна форма на обучение, без значение са доходите на семейството, като условието е детето да не е оставено за отглеждане в специализирана институция за деца. Дали лицето е заето лице, какъв е осигурителния му статус е без значение за този вид социална помощ – семейна помощ за деца.

Съдът намира, че не е налице каквото и да е било правно основание да не приложи разпоредбата на чл.8 в, ал.1 от ЗСПД според точния ѝ смисъл или пък да я тълкува разширително, като разшири извън нормативно установения кръг адресатите на уредената с нея семейна помощ за деца. Употребеното в разпоредбата понятие „студентка” има своята легална дефиниция в нормата на чл.66, ал.1 от ЗВО, какъвто статут жалбоподателката не доказва в производството пред административния орган и пред съда. Статутът на който се позовава - специализантка, не е този, който правната норма на чл.8 в, ал.1 от ЗСПД свързва с отпускането на еднократната помощ.

Разширителното тълкуване на ясната разпоредба на чл.8 в., ал.1 от ЗСПД, извън точния ѝ смисъл, чрез включване и на други групи лица, непредвидени от нормата като правоимащи, не съответства и на целта на закона, включително на необходимостта за бюджетно предвиждане на социалното подпомагане. Съгласно чл. 5. от ЗСПД семейните помощи за деца по този закон се финансират със средства от републиканския бюджет. А ал.2 на чл.8 в определя, че размерът на конкретния вид помощ се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, но не по-малък от предходната година. Тоест в държавния бюджет се правят предвиждания съобразно правоимащите за социално подпомагане лица и разширяването им извън законоустановения кръг не е сред целите на ЗСПД.

Както се посочи вече становището на съда е, че разпоредбата на чл.8 в, ал.1 от ЗСПД е ясна и приложението ѝ следва да е подчинено на точния ѝ смисъл, който е подпомагане с този вид семейна помощ за деца на майките студентки. Жалбоподателката не отговаря на една от предпоставките, визирани в правната норма – да е студентка. Ето защо при липса на това условие за нея не възниква и субективно право да получи семейната помощ за деца по чл. 8в, ал.1 ЗСПД. Отказът на административния орган се явява законосъобразен и съответства на целта на закона.

По тези съображения, жалбата на Е. Г. Д. срещу Заповед № 87/24.01.2011г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане” – М., с която ѝ е отказана еднократна помощ за отглеждане на дете на основание чл.8 в от ЗСПД като неоснователна следва да бъде отхвърлена.

По делото не е направено искане за присъждане на разноски от ответника и съдът не се произнася.

Воден от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 6-ти състав,
РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. Г. Д. срещу Заповед № 87/24.01.2011г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане” – М., с която ѝ е отказана еднократна помощ за отглеждане на дете по чл.8 в от Закона за семейните помощи за деца.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението, че решението е изготвено.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ:
(Боряна Бороджиева)